

Nr 182.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag om vissa ändringar i 5 § i lagen den 11 oktober 1907 (nr 85) angående civila tjänst-innehavares rätt till pension, m. m.; given Stockholms slott den 25 februari 1929.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Nils Wohlin.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 25 februari 1929.

Närvarande:

Statsministern LINDMAN, ministern för utrikes ärendena TRYGGER, statsråden LÜBECK, WOHLIN, BESKOW, LUNDAVIK, BORELL, VON STEYERN, MALMBERG, LINDSKOG, BISSMARK, JOHANSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wohlin, anmäler, efter gemensam beredning med cheferna för social- och ecklesiastikdepartementen, frågor om vissa ändringar dels i lagen den 11 oktober 1907 (nr 85) angående civila tjänst innehavares rätt till pension, dels ock i kungörelsen den 29 juni 1921 (nr 456) med bestämmelser för vissa tjänstemän vid statsdepartement och andra till den civila statsförvaltningen hörande verk i fråga om rätt till pension. Föredragande departementschefen anför därvid följande:

*Ändringar
i 1907 års
civila pen-
sionslag.*
Polismästare
samt
polisintenden-
ter
i Stockholm.

I tidigare till årets riksdag framlagd proposition, nr 56, har Kungl. Maj:t på föredragning av chefen för socialdepartementet föreslagit riksdagen viss omorganisation av överståthållarämbetet, avsedd att träda i tillämpning den 1 januari 1930, och i samband därmed hemställt, att polismästaren och polisintendenterna i Stockholm, vilka för närvarande uppbära lön av staden, skola göras statsavlönade. Härjämte har avlåtits särskild proposition, nr 57, angående vissa bestämmelser beträffande rätt till pension för överståthållaren samt befattningshavare vid överståthållarämbetets kansli- och polisavdelningar m. m. Vid anmälan av sistberörda proposition tillstyrkte föredragande departementschefen, bland annat, att pensionsåldern för polisintendenten och chefen för ordningspolisen i Stockholm skulle fastställas till 62 år, att pensionsåldern för polismästaren och övriga polisintendenter skulle bestämmas till 65 år samt att med hänsyn till dessa åldersgränser för rätten till hel pension borde uppställas krav å allenast 30 tjänstår. Härjämte förordade departementschefen, att de *nuvarande* innehavarna av befattningarna såsom polismästare samt förste, tredje och fjärde polisintendent i Stockholm måtte medgivas rätt att, därest de så önskade, avgå med pension vid 62 års ålder. Departementschefen framhöll i samband härmed, att vad sålunda föreslagits måste föranleda ändring i lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänst innehavares rätt till pension samt att på chefen för finansdepartementet torde ankomma att i vederbörligt sammanhang göra framställning i sådant syfte.

Jag anhåller att nu få till behandling upptaga dessa spörsmål.

Med avseende å de skäl, chefen för socialdepartementet anfört till stöd för ifrågavarande förslag, tillåter jag mig hänvisa till vad av honom yttrats vid anmälan av sist omnämnda proposition.

De ändringar i pensionslagen, vilka föranledas av detta förslag, torde inskränka sig till vissa jämkningar i 5 § av nämnda lag. I denna paragraf, som innehåller bestämmelserna rörande pensionsålder och tjänstålder för de olika grupperna av tjänstemän, torde bland de under e) uppräknade tjänstemän, som hava en pensionsålder av 62 och en tjänstålder av 30 år, böra införas polisintendent, som är chef för ordningspolisen i Stockholm, samt i uppräknningen under h) av tjänstemän med en pensionsålder av 65 och en tjänstålder av 30 år böra införas polismästaren i Stockholm samt annan polisintendent därstädes än chefen för ordningspolisen. I samband med denna lagändring torde genom särskilt beslut böra medgivas rätt för nuvarande innehavare av befattningarna såsom polismästare samt förste, tredje och fjärde polisintendent i Stockholm att, under förutsättning att de vid lagens ikraftträdande under minst ett år innehaft sin befattning, avgå med pension vid uppnådda 62 levnadsår. Givetvis skola även i sådant fall för hel pension fordras 30 tjänstår.

Nu föreslagna pensionsbestämmelser äro tydligen påkallade endast under förutsättning, att en omorganisation av överståthållarämbetet kommer till stånd i huvudsaklig överensstämmelse med Kungl. Maj:ts förslag.

Under punkt 191 av åttonde huvudtiteln i 1929 års statsverksproposition har Kungl. Maj:t framlagt förslag angående inrättandet från och med den 1 juli 1929 av gymnastikkonsulentbefattningar.

Gymnastikkonsulenter.

Vid anmälan inför Kungl. Maj:t av ifrågavarande ärende anförde chefen för ecklesiastikdepartementet, att pensionsåldern för de blivande gymnastikkonsulenterna syntes böra sättas till 65 levnads- och 30 tjänstår.

Ett bifall till detta förslag påkallar ändring i 5 § h) av civila pensionslagen, under vilket lagrum från och med den 1 juli 1929 böra inbegripas gymnastikkonsulenter.

Genom kungörelse den 29 juni 1928 (nr 263) föreskrev Kungl. Maj:t, i enlighet med beslut av 1928 års riksdag, att övningsskollärare vid högre lärarinneseminariet skulle äga delaktighet i statens pensionsanstalt. Då vid sådant förhållande 1907 års pensionslag icke bör äga tillämpning å sagda befattningshavare, erfordras en ändring i 2 § i berörda lag, i vilken paragraf angivas de befattningshavare, å vilka lagen icke är tillämplig. Ändringen synes lämpligen böra ske på sådant sätt, att efter orden »statens vattenfallsverk» inskjutas orden »lärarbefattning vid högre lärarinneseminariets övningsskola».

Övningsskollärare vid högre lärarinneseminariet.

I förutnämnda proposition, nr 56, till årets riksdag har Kungl. Maj:t i samband med förslaget till omorganisation av överståthållarämbetet föreslagit lönereglering för överståthållaren. Enligt detta förslag skola, i lik-

Ändringar i 1921 års pensionskungörelse.

Överståthållaren.

het med vad tidigare beslutats beträffande justitieråd, regeringsråd och landshövdingar, fristående bestämmelser meddelas angående överståthållarens löneförhållanden. Befattningen skulle således icke inordnas under det allmänna civila avlöningsreglementets stadganden. På sätt chefen för socialdepartementet vid anmälan av ovanberörda proposition angående vissa bestämmelser beträffande rätt till pension för överståthållaren samt befattningshavare vid överståthållarämbetets kansli- och polisavdelningar (nr 57) framhållit, skulle en följd härav bliva, att överståthållaren ej heller efter löneregleringen bleve utan särskilt stadgande underkastad föreskrifterna i kungörelsen den 29 juni 1921 (nr 456) med bestämmelser för vissa tjänstemän vid statsdepartement och andra till den civila statsförvaltningen hörande verk i fråga om rätt till pension. Bestämmelser lära förty erfordras beträffande pensionsunderlag och pensionsavgift för överståthållaren.

Med avseende å överståthållarens nuvarande pensionsförhållanden tillåter jag mig hänvisa till vad chefen för socialdepartementet anfört vid anmälan inför Kungl. Maj:t av sistberörda proposition.

På sätt föredragande departementschefen i samband därmed framhållit, bör överståthållaren beträffande pensionsunderlagets och pensionsavgiftens storlek jämföras med justitieråd, regeringsråd och landshövding, för vilka befattningshavare nu gäller ett pensionsunderlag av 9,996 kronor och en pensionsavgift av 600 kronor. De för genomförandet av detta förslag erforderliga ändringarna i förberörda kungörelse den 29 juni 1921 synas lämpligen böra ske på sådant sätt, att i 1 och 3 §§ av kungörelsen, sådana dessa författningsrum lyda enligt kungörelsen den 18 juni 1926 (nr 273), ordet »överståthållare» inskjutes mellan ordet »regeringsråd» samt orden »och landshövding». Förslag rörande berörda ändringar torde böra föreläggas riksdagen. Ändringarna böra givetvis träda i kraft samtidigt med den föreslagna löneregleringen för överståthållarämbetet, d. v. s. den 1 januari 1930.

Överläkare av 3:e klass vid hospital och asyler.

Vid statens hospital och asyler finnas för närvarande befattningar såsom överläkare av 1:a och 2:a klass med placering i lönegraderna B 29, respektive B 28. Utöver avlöningen åtnjuta ifrågavarande befattningars innehavare rätt till fri bostad. Med hänsyn till denna rätt, vilken är att anse såsom löneförmån, gäller, enligt särskilda beslut av riksdagen, i fråga om vikariatsersättning samt i pensionshänseende, att vederbörande befattning anses tillhöra lönegraden närmast över den, vartill densamma i fråga om lönebelopp är hänförd. För befattningarnas innehavare tillämpas alltså — fränsett överläkare, vilken tillika är professor i psykiatri — de pensionsunderlag och de pensionsavgifter, vilka enligt kungörelsen med bestämmelser för vissa tjänstemän vid statsdepartement och andra till den civila statsförvaltningen hörande verk i fråga om rätt till pension gälla för befattningshavare i 30:e, respektive 29:e lönegraden.

Under punkten 46 av femte huvudtiteln av statsverkspropositionen till innevarande års riksdag har Kungl. Maj:t föreslagit inrättandet av en ny

befattning såsom överläkare av 3:e klass vid hospital och asyler. Befattningen skulle placeras i lönegraden B 27, men innehavaren skulle därutöver, i likhet med andra överläkare, åtnjuta bostadsförmån. Med hänsyn härtill skulle enligt förslaget befattningen i fråga om vikariatsersättning anses tillhöra lönegraden B 28.

Berörda förslag förutsätter, såsom chefen för socialdepartementet i statsverkspropositionen antytt, en ändring i bestämmelserna om rätt till pension av innebörd, att för befattningen skola tillämpas de särskilda pensionsunderlag och den pensionsavgift, vilka gälla för befattningshavare i 28:e lönegraden.

Förslag om sådan ändring, vilken torde böra träda i kraft med ingången av budgetåret 1929/1930, torde böra underställas riksdagen.

Departementschefen hemställer därefter, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen besluta, *Hemställan.*

dels att bland de i 2 § i lagen den 11 oktober 1907 (nr 85) angående civila tjänst innehavares rätt till pension angivna befattningarna skall från och med den 1 juli 1929 införas lärarbefattning vid högre lärarinneseminariums övningsskola,

dels att i 5 § h) i nämnda lag skall från och med den 1 juli 1929 upptagas befattningen gymnastikkonsulent,

dels, under förutsättning att en omorganisation av överståthållarämbetet kommer till stånd i huvudsaklig överensstämmelse med Kungl. Maj:ts proposition nr 56,

att i 5 § e) och h) i samma lag skola från och med den 1 januari 1930 upptagas följande befattningar, nämligen i 5 § e) polisintendent, som är chef för ordningspolisen i Stockholm, samt i 5 § h) polismästare i Stockholm och annan polisintendent därstädes än chefen för ordningspolisen,

att för överståthållaren skall från och med samma dag gälla ett pensionsunderlag av 9,996 kronor och utgå en årlig pensionsavgift av 600 kronor,

samt att den, som den 1 januari 1930 innehar och under minst ett år innehaft befattning såsom polismästare i Stockholm eller förste, tredje eller fjärde polisintendent därstädes, skall utan hinder av vad i berörda lag stadgas äga rätt att med pension från tjänsten avgå vid sextiotvå levnadsår,

dels ock att för överläkare av 3:e klass vid hospital och asyler skola från och med den 1 juli 1929 tillämpas de särskilda pensionsunderlag och den pensionsavgift, som enligt kungörelsen den 29 juni 1921 (nr 456) med bestämmelser för vissa tjänstemän vid statsdepartement och andra till den civila statsförvaltningen hörande verk i fråga om rätt till pension gälla för befattningshavare i 28:e lönegraden.

Kungl. Maj:ts proposition Nr 182.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet.
Yngve Ericsson.
